

основ конституційного ладу є: утвердження влади і суверенітету Українського народу; конституційне закріплення і утвердження принципів сучасного конституціоналізму (принципи верховенства права, верховенства Конституції і законів України, пріоритету прав людини перед іншими соціальними цінностями та інтересами, конституційної законності, конституційного демократизму); модернізація організації публічної влади на основі принципу деконцентрації публічної влади та балансу централізації і децентралізації державного управління; утвердження та конституційне визначення місцевого самоврядування як самостійної форми публічної влади; закріплення принципу соціальної справедливості та інституціонально-правового механізму його забезпечення; утвердження демократичного і гуманістичного вибору народу України; утвердження прихильності України до загальновизнаних норм міжнародного права; сприяння держави утвердженню і розвитку громадянського суспільства; розширення простору індивідуальної конституційно-правової свободи людини і закріплення гарантій від неправового втручання держави чи інших соціальних суб'єктів у сферу цієї свободи.

Пережнюк Б. А.

Національний університет «Одеська юридична академія», професор кафедри конституційного права, кандидат юридичних наук, доцент

РЕОРГАНІЗАЦІЯ І МОДЕРНІЗАЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ (НА МАТЕРІАЛАХ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ)

1. Україна є активним учасником інтеграційних процесів у сфері вищої освіти європейських країн. Успішно пройшли експертизу Ради Європи Закони України «Про освіту» і «Про вищу освіту», а також «Національна доктрина розвитку освіти України в XXI столітті».

Процеси інтеграції системи освіти України у загальноєвропейській освітній простір відкривають не лише нові перспективи міжнародного співробітництва, але й висувають нові завдання з удосконалення всіх складових системи освіти, особливо вищої школи. Європейський вибір України обумовив нові орієнтації вищої освіти.

У цьому аспекті актуальною є пропозиція передачі всіх відомчих вищих навчальних закладів під юрисдикцію Міністерства освіти і науки України, надання справжньої автономної насамперед провідним ВНЗ, які мають статус національних. Це сприятиме підвищенню репутації цих ВНЗ і посиленню їх відповідальності в освітній сфері.

Для оптимального управління О. Чаленко, зокрема, пропонує структурно об'єднати науку та інновації в один блок, а освіту і культуру – в інший.

Замість Міністерства культури пропонується організувати Міністерство гуманітарних проблем з підрозділами: освіта, культура, фізична культура і спорт. Запропоновану систему слід забезпечити єдиною структурою управління з раціональним розподілом повноважень між державою, НАН, академічними інститутами, міністерствами, галузевими науковими установами, а також установами освіти і культури (Чаленко А. А. А если НАН организовать по типу Нацбанка? / А. А. Чаленко // Зеркало недели. – 2007. – 23 июня (№ 24 (6530)). – С.13)

Ці пропозиції цікаві насамперед тим, що створення комплексних управляючих дій на суб'єкти освітньої та наукової діяльності дозволить більш ефективно проводити управлінські рішення. Подібна схема концентрації управляючих дій вже застосовувалася певною мірою в колишній науковій системі СРСР, де виявилися як її позитивні моменти, так і недоліки.

2. З метою оптимізації системи центральних органів виконавчої влади, усунення дублювання їхніх повноважень, забезпечення скорочення чисельності управлінського апарату та витрат на його утримання, підвищення ефективності державного управління та відповідно до п. 15 ч. 1 ст. 106 Конституції України 9 грудня 2010 року Президент України В. Ф. Янукович видав Указ «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» № 1085/2010. Цим Указом дано старт першому етапу адмінреформи, яка стане важливою складовою загально адміністративної реформи.

Ця реформа передбачає суттєві зміни у структурі виконавчої влади. Всього визначено 6 типів центральних органів виконавчої влади: Міністерство, Служба, Інспекція, Агентство, незалежні регулятори й органи зі спеціальним статусом.

Модернізація і реформування торкнулися і системи центральних органів виконавчої влади в сфері освіти.

Так, було утворено:

– Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Державну службу інтелектуальної власності України, Державну службу молоді та спорту України, реорганізувавши Міністерство освіти і науки України, Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту;

– Державне агентство з питань науки, інновацій та інформації України, реорганізувавши Державний комітет України з питань науки, інновацій та інформатизації.

Цим самим Указом було ліквідовано Вищу атестаційну комісію, поклавши її функції на Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України.

Була затверджена нова Схема організації та взаємодії центральних органів виконавчої влади. Встановлено, що міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, що утворюються шляхом реорганізації інших

центральных органів виконавчої влади, є правонаступниками органів, які реорганізуються.

Таким чином, державне управління в сфері освіти в Україні здійснювали міністерства: Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України; центральні органи виконавчої влади: Державна служба інтелектуальної власності України, Державна служба молоді та спорту України, Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України, Державне агентство з питань науки, інновацій та інформації України.

3. Указом Президента України від 24 грудня 2012 р. № 726/2012 «Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» було визначено такі центральні органи виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через відповідних членів Кабінету Міністрів України, зокрема: через Міністра освіти і науки, молоді та спорту України: Державна служба інтелектуальної власності України, Державна служба молоді та спорту України, Державне агентство з питань науки, інновацій та інформації України, Державна інспекція навчальних закладів України.

Указом Президента України від 28 лютого 2013 р. № 96/2013 було утворено Міністерство освіти і науки України та Міністерство молоді та спорту України, реорганізувавши Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України та Державну службу молоді та спорту України.

Процеси подальшого проведення адміністративної реформи щодо перебудови центральних органів виконавчої влади в сфері освіти вимагають, зокрема, спрощення системи державного управління цією сферою, ліквідацію її неефективних ланок, запровадження уніфікованих структур апаратів центральних органів виконавчої влади. Першочерговими мають стати заходи із забезпечення законодавчого врегулювання питань правового статусу центральних органів виконавчої влади в сфері освіти, прийняття нових положень про міністерство та інші органи виконавчої влади, про державний контроль у сфері діяльності органів виконавчої влади та їхніх посадових осіб тощо.

Мішина Н. В.

Національний університет «Одеська юридична академія», професор кафедри конституційного права, доктор юридичних наук, професор

«КОДЕКС ЗЕБРИ» ЯК МОДЕЛЬНА СХЕМА ІНКОРПОРАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ПРАВ ЛЮДИНИ

Часто гармонізація національного законодавства у сфері прав людини з європейськими стандартами утруднюється внаслідок того, що охопити ці стандарти досить важко. Метою доповіді є висунення пропозицій щодо модельної схеми інкорпоративної обробки нормативного матеріалу,